

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego dla terenów zabudowy usługowej
w zieleni w Krosinku

Autor opracowania:

mgr Marcin Piernikowski

Poznań, grudzień 2012 r.

Spis treści

I.	WSTĘP	4
1.	Podstawy formalno – prawne opracowania	4
2.	Cele i zakres opracowania.....	4
3.	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	5
4.	Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu.....	5
II.	OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	6
1.	Położenie obszaru badań.....	6
2.	Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu	8
3.	Charakterystyka fizjograficzna terenu	8
4.	Wartości kulturowe	13
5.	Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych	13
6.	Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego	15
III.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH.....	18
1.	Cele projektu planu miejscowego	18
2.	Ustalenia projektu planu miejscowego	19
3.	Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami	20
4.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego	20
IV.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO	21
V.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM.....	21
VI.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	24
1.	Wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny.....	24
2.	Emitowanie hałasu	25
3.	Oddziaływanie na krajobraz.....	26
4.	Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę	27

5.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.....	29
6.	Oddziaływanie na szatę roślinną, faunę i różnorodność biologiczną	30
7.	Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na ich integralność	32
8.	Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego	33
9.	Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe	33
10.	Oddziaływanie na ludzi.....	33
11.	Oddziaływanie transgraniczne	34
VII.	ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	34
VIII.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	35
IX.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	35

I. WSTĘP

1. Podstawy formalno – prawne opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika przede wszystkim z zapisów:

- art. 51, ust. 1 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹;
- art. 17, pkt. 4 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*².

Prognoza jest sporządzana obowiązkowo do każdego projektu planu miejscowego lub jego zmiany chyba, że Burmistrz, po uzgodnieniu z niżej wymienionymi organami uzna, iż realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Następnie organ opracowujący projekt planu poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

2. Cele i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Do głównych celów przedmiotowego opracowania należą:

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 z 2008 r., z późn. zm.);

² Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647).

- 1) diagnoza obecnego stanu i funkcjonowania środowiska;
- 2) określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, w tym na obszary Natura 2000, na warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury;
- 3) ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych zawartych w projekcie mpzp;
- 4) przedstawienie potencjalnych rozwiązań alternatywnych eliminujących, bądź ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prognoza obejmuje obszar objęty projektem mpzp wraz z terenami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego planu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt mpzp zawierający ustalenia realizacyjne oraz załącznik graficzny w skali 1 : 1000.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz szczegółowej wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu mpzp oraz przepisami prawa ochrony środowiska.

Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno – opisową, polegającą na łączeniu w całość informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano również metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku sporządzono w oparciu o dostępne materiały archiwalne, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. W opracowaniu wykorzystano następujące materiały planistyczne i kartograficzne:

- 1) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku, grudzień 2012 r.;
- 2) „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mosina”, A. Rybczyński, 2008 r.;

- 3) „Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miasta i gmina Mosina”, A. Rybczyński, 2009 r.
- 4) Mapa ewidencyjna w skali 1: 1000;
- 5) Mapa glebowo-rolnicza w skali 1 : 25000;
- 6) Mapa hydrograficzna, ark. N-33-142-B Mosina w skali 1 : 50000, 2001;
- 7) Mapa sozologiczna, ark. N-33-142-B Mosina w skali 1 : 50000, 2004;
- 8) Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, ark Mosina w skali 1:50000, PIG, 1991;
- 9) Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1 : 500000, Kleczkowski A.S., Kraków, 1990;
- 10) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mosina, URBANIKA, 2009 r.

Wnioski sformułowano wykorzystując literaturę specjalistyczną i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) Chachaj J., 1996, „Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski arkusz Mosina (507)” w skali 1 : 50000, PIG, Warszawa;
- 2) Choiński A., 2001, „Objaśnienia do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000 arkusz N-33-142-B Mosina”, Poznań;
- 3) „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010”, WIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska, 2011, Poznań;
- 4) „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2011”, WIOŚ, 2012, Poznań;
- 5) Kozacki L., Macias A., Matuszyńska I., Rosik W., 2004, „Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1 : 50 000 arkusz N-33-142-B Mosina”, Poznań.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

1. Położenie obszaru badań

1.1 Położenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy

Analizowany obszar, dla którego sporządzany jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zajmuje powierzchnię 28 ha i położony jest w południowo-zachodniej części gminy Mosina, we wsi Krosinko. Granice opracowania

wyznaczają: od północnego zachodu – Kanał Mosiński, od północnego wschodu – ul. Lipowa, a od południa tereny otwarte tj. kompleks leśny, stawy oraz pola uprawne.

Obowiązujące „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mosina” oznacza przedmiot badań, prawie w całości, jako tereny zabudowy usługowej w zieleni (F1_UZ2) oraz fragment jako teren wód powierzchniowych.

1.2 Położenie geograficzne

Według podziału fizycznogeograficznego Polski J. Kondrackiego, badany teren położony jest w podprowincji Pojezierza Płudniowobałtyckie (315), w zasięgu makroregionu Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej (315.6), w mezoregionie – Kotlina Śremska (315.64).

Natomiast zgodnie z podziałem geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej B. Krygowskiego, przedmiotowy obszar należy do subregionu Odcinek Śremski (B₄), będącego częścią regionu Pradolina Warszawsko-Berlińska (B).

1.3 Położenie w lokalnym i ponadlokalnym systemie powiązań przyrodniczych

Tereny gminy Mosina należą do jednych z najatrakcyjniejszych pod względem walorów przyrodniczych, krajobrazowych i turystycznych w powiecie poznańskim. Największe jej bogactwo wiąże się z malowniczym położeniem wzdłuż doliny zalewowej rzeki Warty, z licznymi starorzeczami i zastoiskami, w sąsiedztwie rynnowych jezior oraz terenów leśnych.

Warta przepływa przez gminę z południowego wschodu na północny zachód. Jej prawobrzeżny dopływ – Kopała, przepływająca przez system jezior kórnickio-zaniemyskich, odwadnia wschodni kraniec gminy. Z pozostałych cieków – dopływów Warty należy wymienić: Kanał Mosiński, Wirynkę, Kanał Szymanowo–Grzybno, Olszynkę, Samicę. Na obszarze gminy występują również liczne jeziora, wśród których wymienić należy: Dymaczewskie, Budzyńskie, Kociołek oraz Baranówko.

Ze względu na ww. walory przyrodniczo-krajobrazowe na terenie gminy ustalono liczne formy ochrony przyrody. Występują tu: fragment parku narodowego (Wielkopolski Park Narodowy), park krajobrazowy (Rogaliński Park Krajobrazowy), 4 obszary NATURA 2000 (specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Rogalińska” PLB300017 oraz 3 obszary mające znaczenie dla Wspólnoty: „Rogalińska Dolina Warty” PLH300012 „Ostoja Wielkopolska” PLH300010 i „Będlewo-Bieczyny” PLH300039) oraz rezerwaty przyrody.

Duża, głównie północno-zachodnia, część gminy położona jest na obszarze Wielkopolskiego Parku Narodowego i jego otuliny. Część wschodnia i południowo-wschodnia to z kolei tereny Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. Oba te obszary dzieli rzeka Warta, której dolina jest krajowym korytarzem ekologicznym w sieci ECONET-PL. Jednocześnie wyżej wymienione obszary chronione pokrywają się lub zazębiają z zasięgami obszarów specjalnej ochrony siedlisk (SOO - Rogalińska Dolina Warty) oraz ptaków (OSO Ostoja Rogalińska) w systemie Natura 2000.

Analizowany teren znajduje się jednak poza wszystkimi ww. obszarami chronionymi.

2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu

Przedmiotowy obszar stanowi obecnie teren, prawie w całości, niezainwestowany i niezabudowany, zajęty przez pola uprawne i łąki. Jedynie w centralnej części opracowania zlokalizowana jest zabudowa zagrodowa, na którą składają się 4 budynki. Na południe od zabudowań występuje niewielkie oczko wodne. Całość pełni funkcję agroturystyczną.

Ponadto przez środek obszaru przepływa ujściowy fragment kanału Olszynka, wzdłuż którego występują zadrzewienia.

Jedyna droga biegnie wzdłuż Kanału Mosińskiego, prowadząc przez mostek na Olszyncę do ww. zabudowań i dalej włączając się do ul. Lipowej poza planem. Jest to droga gruntowa. Dostęp omawianego obszaru do infrastruktury drogowej i technicznej jest bardzo ograniczony.

3. Charakterystyka fizjograficzna terenu

3.1. Rzeźba i geomorfologia terenu

Jak wynika z mapy sytuacyjno-wysokościowej, analizowany teren jest prawie płaski i delikatnie opada z południa na północ w kierunku Kanału Mosińskiego. Rzędne terenu oscylują wokół wielkości 63 m n.p.m. Głównymi zagłębieniami są koryto kanału Olszynka oraz oczko wodne, oba wypełnione wodą.

Pod względem geomorfologicznym omawiany fragment wsi Krosinko stanowi terasę niską, nadzalewową. Jest to forma postglacjalna, związana z erozyjno-akumulacyjną działalnością wód rzecznych rzeki Warty. Jest ona płaska, z licznymi śladami dawnego przepływu, wyniesiona około 58-65 m n.p.m. (5-9 m).

3.2. *Budowa geologiczna i litologia*

Budowa geologiczna okolic Mosiny jest dobrze udokumentowana. Głębokie podłoże tworzy tzw. platforma paleozoiczna, na której spoczywa późniejsza pokrywa skał osadowych. Strop powierzchni mezozoicznej, zbudowany z margli i wapieni jury górnej, zalega około 300 m p.p.m. Nadległa seria utworów trzeciorzędowych neogenu (miocenu i pliocenu), w zachodniej części gminy charakteryzuje się szczególnie dużą miąższością węgla brunatnego (tzw. Rów Poznański). Osady te były bowiem akumulowane w rozległym, obejmującym Polskę środkową i północną, obniżeniu powstałym w czasie orogenezy alpejskiej. W wykształconej wówczas depresji osadzone zostały piaski, piaski ilaste, mułki i węgle brunatne miocenu, przykryte następnie przez kilkudziesięciometrową warstwę plioceńskich iłów pstrych. Strop iłów plioceńskich nie wykazuje już tak dużych deniwelacji i znajduje się na rzędnych ok. 10-30 m n.p.m., stanowiąc bezpośrednie podłoże czwartorzędu.

Czwartorzęd reprezentowany jest przez utwory akumulacji lodowcowej, wodno-lodowcowej, jeziornej i rzecznej. Ich sedymentacja trwała od zlodowacenia środkowopolskiego po holocen. Gliny morenowe zlodowacenia południowopolskiego, zalegające bezpośrednio na utworach trzeciorzędowych, zachowały się co najwyżej sporadycznie, w największych obniżeniach powierzchni podczwartorzędowej. Na obszarze wysoczyznowej, wschodniej i miejscami zachodniej części terenu dominuje glina zwałowa z okresu zlodowacenia bałtyckiego - faza leszczyńska i środkowopolskiego. Rozdzielająca obie gliny seria piaszczysto-żwirowych osadów interglacialnych odsłonięta jest na zboczu wysoczyzny, m.in. w obrębie dużych rozcięć erozyjnych strefy krawędziowej.

Według Szczegółowej mapy geologicznej Polski arkusz Mosina omawiany obszar pokryty jest w całości plejstocenijskimi piaskami i żwirami rzeczno-wodnolodowcowymi stadiału leszczyńsko-pomorskiego. Są to przede wszystkim piaski drobnoziarniste i żwiry.

3.3. *Surowce naturalne*

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. W omawianym fragmencie wsi Krosinko nie utworzono również żadnego obszaru ani terenu górniczego.

Na południe od granic opracowania zlokalizowany jest natomiast obszar eksploatacji kruszywa objęty planem miejscowym (działki o numerach 126, 133, 135/2 obręb Borkowice i działka o numerze 181/8 obręb Krosno).

3.4. *Wody powierzchniowe*

Pod względem hydrograficznym obszar objęty planem położony jest w dorzeczu Warty, w zlewni Kanału Mosińskiego. Jak już wspomniano powyżej fragment Kanału Mosińskiego stanowi północno-zachodnią granicę opracowania. Jest to kanał melioracyjny (skanalizowana odnoga Obry), odprowadzający wody górnej Obry i Mogielnicy do Warty. Ma on długość 25,7 km i powstał w latach 1850-59. Rozpoczyna się w tzw. Węźle Bonikowskim w pobliżu Kościana i uchodzi do Warty w Puszczykowie, w pobliżu granicy z Mosiną, łącząc zlewnie Odry (przez południowy Kanał Obry) i Warty.

Jednym z dopływów Kanału Mosińskiego jest kanał Olszynka, który na długości 390 m przepływa z południa na północ przez środkową część obszaru objętego niniejszą prognozą. Do Olszynki uchodzi natomiast na omawianym terenie inny kanał bez nazwy.

Na Kanale Mosińskim maksymalne miesięczne stany średnie wody występują w marcu. Kulminacje bezpośrednio po okresie zimowym są wezbraniem typu roztopowego, czyli tworzą się z wód topniejącego śniegu i rozmarzania podłoża. Stany minimalne mają natomiast miejsce we wrześniu i październiku. Amplitudy średnich stanów miesięcznych są niewielkie (66cm). Biorąc pod uwagę średnie roczne przepływy z wielolecia i powierzchnie zlewni, odpływ jednostkowy dla Kanału Mosińskiego wynosi $2,5 \text{ dm}^3 \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$. Jest to na tyle niski wskaźnik, że pozwala zaliczyć omawiany obszar do strefy najniższych odpływów w Polsce.

Ponadto w centralnej części analizowanego terenu, w rejonie zabudowań, istnieje niewielkie oczko wodne, a tuż za południowo-zachodnią granicą opracowania zlokalizowane są trzy dość duże stawy hodowlane.

3.5. *Wody podziemne*

Według Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE), będącej ogólnym aktem prawnym, który określa jako swój główny cel zapobieganie dalszemu pogarszaniu oraz ochronę i poprawę jakości środowiska wodnego państw UE, omawiana część gminy Mosina położona jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 73.

Zgodnie z mapą hydrogeologiczną Polski w skali 1:200000, rozpatrywany obszar leży w całości w regionie wielkopolskim (XIII), w obrębie którego wydzielono kilka rejonów. Obszar objęty prognozą należy do rejonu Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej (Warszawsko-Berlińskiej) – XIII B. Główny poziom użytkowy o wydajności od 10 do $30 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$ (rzadziej $70-120 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$) występuje tu w utworach czwartorzędu na głębokości od 20 do 60 m. Poziom

użytkowy w utworach trzeciorzędu (miocenu) ma wydajności rzędu od 10 do 30m³ * h⁻¹ i występuje na głębokości 80-130 m.

Cały obszar objęty analizą położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „Pradolina Warszawa-Berlin” (GZWP nr 150). Jest to czwartorzędowy, pradolina zbiornik porowy, obejmujący spory obszar 1904 km². Średnia głębokość utworów wodonośnych wynosi 25-35 m, a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 456 tys. m³/dobę.

W rejonie gdzie GZWP nr 150 nakłada się na Dolinę kopalną Wielkopolską (GZWP nr 144), tworząc wysokowydajną, piaszczysto-żwirową strukturę wodonośną, wprowadzono reżim najwyższej ochrony (ONO). Analizowany obszar leży w całości w granicach ONO.

Według Mapy Hydrograficznej arkusz Mosina w skali 1 : 50 000 pierwszy poziom wód gruntowych, na większości analizowanego obszaru, występuje dość płytko, na głębokości między 1 – 2 m ppt. Jedynie w środkowej części opracowania, wzdłuż kanału Olszynka i na zachód od niego, wody gruntowe zalegają jeszcze płycej tzn. od 0 do 1 m ppt.

3.6. Warunki glebowe

Z mapy glebowo-rolniczej w skali 1 : 25000 wynika, że teren opracowania jest mało zróżnicowany pod względem typów, rodzajów i gatunków gleb.

Skalami macierzystymi dla wszystkich typów gleby występujących na analizowanym obszarze są piaski słabogliniaste, podścielane piaskami luźnymi.

Centralną i wschodnią część opracowania zajmują gleby murszowo-mineralne, zaliczane do gleb bagiennych. Wykształciły się one z płytkich gleb, głównie na piaskach w wyniku osuszenia. Są kwaśne, ubogie w fosfor, potas i magnez. Zaliczono je do dziewiątego oraz, w niewielkim zakresie, szóstego kompleksu przydatności gleb tzn. kolejno do kompleksu zbożowo-pastewnego słabego i żytniego słabego. Oba ww. kompleksy odznaczają się bardzo małą zdolnością zatrzymywania wody i składników pokarmowych. Pierwszy charakteryzują gleby okresowo lub stale podmokłe, drugi zaś gleby bardzo skłonne do przesychnienia. Stanowią one zatem słabe siedliska dla upraw polowych. Pod względem bonitacyjnym są to gleby orne słabe, mało żyzne i nieurodzajne, zaliczone do klasy V. Wzdłuż kanału Olszynka wykształciły się natomiast użytki zielone słabe i bardzo słabe, należące do IV klasy bonitacyjnej.

W zachodniej części obszaru objętego planem występują natomiast gleby brunatne wylugowane. Są to gleby kwaśne, średnio zasobne w fosfor, potas i magnez. Zakwalifikowane zostały one do siódmego kompleksu przydatności rolniczej tj. kompleksu żytniego bardzo słabego, który wykazuje zdecydowanie niekorzystne właściwości dla

produkcji rolnej. Poziom próchnicy jest bardzo płytki, a odczyn przeważnie kwaśny. Należą one w większości dla klasy V oraz we fragmencie zachodnim do klasy VI tzn. do gleb ornych najslabszej jakości, zawodnych i wadliwych.

3.7. *Szata roślinna i fauna*

Szata roślinna na analizowanym obszarze jest dość uboga. Dominującą formację roślinną stanowią pola uprawne. Pola te są siedliskami odpowiednimi do produkcji żyta, ziemniaków, łubinu i seradeli. Uprawą polowym towarzyszy roślinność segetalna, do której należą głównie chwasty m.in. mak polny, chaber bławatek, perz właściwy czy wyka. Stosowanie środków chemicznych i nowych technik upraw powoduje jednak zanikanie zbiorowisk segetalnych.

Największą wartością florystyczną na terenie opracowania charakteryzują się łąki i pastwiska zlokalizowane wzdłuż cieku Olszynka, szczególnie tuż przy ujściu do Kanału Mosińskiego. Część z nich została jednak przekształcona w pola uprawne i straciła swoją bioróżnorodność.

Zadrzewienia dość równomierne występują jedynie wzdłuż kanału Olszynka oraz w centralnej części opracowania na terenie zabudowanym.

Ze względu na fakt, że dominującym zbiorowiskiem są pola uprawne, świat zwierząt reprezentowany jest głównie przez drobne ssaki i ptaki polne. Ponadto na łąkach związanych z dolinką cieku Olszynka potencjalnie spotkać można jaszczurki, żaby i traszki. Licznie reprezentowane są tu również owady min. populacje motyli i chrząszczy. W wodach Kanału Mosińskiego, a zatem podejrzewać można, że również w wodach Olszynki dominującymi gatunkami ryb są: jelec, krap, leszcz i płoć.

Na podstawie analiz posiadanych materiałów ani podczas wizji w terenie nie stwierdzono występowania żadnych dziko występujących gatunków roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, na mocy przepisów odrębnych. Na łąkach wzdłuż Olszynki nie można jednak jednoznacznie wykluczyć ich występowania.

3.9. *Klimat lokalny*

W podziale Niziny Wielkopolskiej na regiony klimatyczne A. Wosia (1994), obszar objęty opracowaniem znajduje się w centralnej części rozległego Regionu Środkowo-wielkopolskiego. W regionie tym dość często notowane są przypadki występowania pogody bardzo cieplej i jednocześnie pochmurnej bez opadów. Dni takich przeciętnie w roku jest

38,7. Poza tym często pojawiają się tu również dni z pogodą umiarkowaną mroźną i zarazem pochmurną bez opadów. Rzadziej natomiast obserwuje się dni umiarkowanie ciepłe i słoneczne bez opadu (średnio 9,4 w roku) oraz dni umiarkowanie ciepłe z dużym zachmurzeniem bez opadu (średnio 11,6 w roku).

Dominują wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, stanowiące ponad 40% wszystkich wiatrów (udział wiatrów z szeroko pojmowanego sektora zachodniego NW-SW sięga 54%). Zimą i wiosną zwiększa się udział wiatrów wschodnich, a z kolei latem i jesienią wzrasta odsetek cisz.

Wg danych z posterunku opadowego IMGW, zlokalizowanego w Mosinie, analizowany obszar jest ubogi w opady. Średni opad, określony dla wielolecia 1961-1990 wyniósł 552 mm, co stanowi wielkość około 10% niższą od średniego rocznego opadu z wielolecia dla Polski. Miesiącami najbardziej wilgotnymi są lipiec, czerwiec i sierpień, natomiast okres najbardziej ubogi w opady to luty, marzec i styczeń. Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez około 50 dni. Okres wegetacyjny trwa około 220 dni.

Obszar opracowania charakteryzuje się topoklimatem terenów użytkowanych rolniczo. Występują tu dobre warunki termiczne, równomierne nasłonecznienie i dobre przewietrzanie. Ze względu na usytuowanie w rejonie dwóch cieków wodnych, występuje tu większa wilgotność powietrza niż na typowych terenach rolniczych.

W warunkach klimatu lokalnego duże znaczenie mają doliny cieków, w tym wypadku Kanału Mosińskiego, a przede wszystkim kanału Olszynka, stanowiące kierunki grawitacyjnego spływu wychłodzonego powietrza z terenów położonych wyżej.

4. Wartości kulturowe

Na badanym obszarze nie występują żadne budynki wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do ewidencji zabytków.

W omawianym rejonie zlokalizowane są natomiast zewidencjonowane stanowiska archeologiczne objęte ochroną konserwatorską na mocy art. 6 ust. 1 pkt. 3a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami.

5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

Na analizowanym terenie nie ustanowiono żadnych form ochrony przyrody, wymienionych w art. 6 *Ustawy o ochronie przyrody*³. Najbliższymi obszarami chronionymi są

³ Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92 z 2004, poz. 880, z późn. zm.)

Wielkopolski Park Narodowy oraz dwa opisane poniżej obszary Natura 2000, występujące od około 530 do około 670 m na północ od granic opracowania.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” (PLB300017), wyznaczony na podstawie tzw. dyrektywy ptasiej 79/409/EWG, potwierdzonej rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2007 r. Nr 179, poz. 1275). Obszar zajmuje, w analizowanej części, fragment doliny Warty, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łęgowych (w tym zagrożonych w skali kraju łąk wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy łąk. Większą część obszaru pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych. W granicach obszaru występuje co najmniej 26 gatunków ptaków z Załącznika I dyrektywy ptasiej 79/409/EWG oraz 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie łąkowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej kani czarnej i kani rudej. Gęś zbożowa zimuje w liczbie przekraczającej 1% populacji szlaku wędrówkowego, osiągając liczebność do 8000 osobników. Ostoja Rogalińska jest jedną z najważniejszych w Polsce ostoi rybitwy czarnej i dzięcioła średniego.

Drugim jest obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000) „Ostoja Wielkopolska” (PLH300010). Jest to teren o dużej różnorodności biologicznej. Występuje tu 17 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 20 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy, w tym szczególnie licznych bezkręgowców (8), m. in. jelonek rogacz (*Lucanus cervus*), kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*), pływak szerokobrzegi (*Dytiscus latissimus*). Bogata jest flora roślin naczyniowych, obejmująca 1100 gatunków, a także roślin niższych i grzybów (200 gatunków mchów, 150 gatunków porostów, 364 gatunki grzybów wyższych). Na terenie ostoi znajdują się stanowiska rzadkich i zagrożonych gatunków roślin naczyniowych. Stwierdzono tu ponad 50 gatunków roślin prawnie chronionych oraz około 180 gatunków figurujących na regionalnej czerwonej liście roślin zagrożonych. Na podkreślenie zasługują bogate populacje *Cladium mariscus* i *Trollius europaeus*, roślin zagrożonych w Wielkopolsce.

W omawianej części wsi Krosinko nie występują żadne grunty rolne ani leśne chronione przepisami *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*⁴.

Żadne obiekty, poza stanowiskami archeologicznymi, nie podlegają również ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*⁵.

6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego

6.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym terenie największy wpływ ma lokalizacja i charakter źródeł emisji oraz sposób zagospodarowania przestrzennego obszaru. Opisywany teren prawie w całości stanowią tereny rolnicze, na których nie występują źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego.

Najbliższe skupiska źródeł niskiej emisji gazów i pyłów, w postaci instalacji grzewczych zlokalizowanych w obrębie zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zlokalizowane są około 450 m na północ od granic opracowania, w miejscowości Krosinko. Ich eksploatacja wiąże się z emisją większych ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych szczególnie w okresie zimowym. Nie powinna jednak stanowić zagrożenia dla utrzymania określonych przepisami odrębnymi standardów jakości powietrza atmosferycznego.

Zbiorcze zestawienie klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej, obejmującej gminę Mosina, dla poszczególnych zanieczyszczeń (SO₂, NO₂, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, CO, As, Cd, Ni, C₆H₆, B(a)P oraz O₃), dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia, według rocznej oceny jakości powietrza za rok 2011, przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Ocena jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej w 2011 r.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
SO ₂	NO ₂	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	C ₆ H ₆	CO	As	Pb	Cd	Ni	O ₃
A	A	B	C	C	A	A	A	A	A	A	C

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2011”, WIOŚ, 2012, Poznań.

Jak wynika z powyższej tabeli większość badanych zanieczyszczeń zaliczono, w trójstopniowej skali: A, B, C, do klasy A, co oznacza, że poziom poszczególnych stężeń zanieczyszczeń w analizowanej strefie nie przekracza odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych.

Odnotowano natomiast przekroczenia poziomów dopuszczalnych ozonu i ze względu na to całą strefę wielkopolską zaliczono do klasy C. Ozon jest zanieczyszczeniem wtórnym powstającym w większych stężeniach przy sprzyjających warunkach meteorologicznych, w atmosferze zawierającej tzw. prekursorzy ozonu np. tlenki azotu, węglowodory

⁴ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 121 poz. 1266 z późn. zm.)

uczestniczące w procesie powstawania ozonu w troposferze. Przyczyną przekroczeń ozonu są przede wszystkim czynniki antropogeniczne, związane z emisją liniową i punktową zanieczyszczeń odpowiedzialnych za tworzenie ozonu w atmosferze oraz niekorzystne warunki meteorologiczne w rozważanym okresie.

W 2011 r. stwierdzono również przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀ i poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, co spowodowało zaliczenie strefy do klasy C. W obrębie strefy należy zidentyfikować obszary przekraczania wartości dopuszczalnych. W okresie, do którego odnosi się przeprowadzana ocena, na stanowiskach pomiarowych pyłu PM₁₀ w sezonie letnim nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu (wyższe w okresie zimnym, niższe w sezonie letnim). Można zatem przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego, wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych. Przekroczenie poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu spowodowało zaliczenie strefy do klasy C, dla której przygotowuje się program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu tam, gdzie jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie.

Ponadto, w przypadku ocenianego po raz pierwszy pyłu PM_{2,5} strefę wielkopolską zaliczono do klasy B, co oznacza, że stężenie zanieczyszczenia na terenie strefy przekracza poziom dopuszczalny, lecz nie przekracza poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji.

Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy gmina Mosina, ocenianą dla dwutlenku siarki i tlenków azotu zaliczono do klasy A, natomiast ocenianą dla ozonu do klasy C, co oznacza, że na terenie strefy został przekroczony poziom docelowy i poziom celu długoterminowego dla ozonu.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programu ochrony powietrza (POP). W przypadku ozonu program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu przygotowuje się dla tych stref, dla których jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie.

⁵ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162 poz. 1568 ze zm.)

Należy jednak pamiętać, że wyniki powyższe nie powinny być utożsamiane ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać lokalny problem związany z daną substancją.

Obecnie na dobry stan powietrza atmosferycznego na badanym terenie wpływa niewątpliwie brak w okolicy dróg o dużym natężeniu ruchu oraz większych zakładów produkcyjnych, a także bliskie sąsiedztwo bardzo dużego kompleksu leśnego w postaci Wielkopolskiego Parku Narodowego.

6.2. *Zagrożenie klimatu akustycznego*

Na analizowanym terenie ani w jego najbliższym otoczeniu nie występują żadne znaczące liniowe lub punktowe emitery hałasu.

6.3. *Stan i jakość środowiska wodnego*

Ze względu na brak danych dotyczących jakości wód podziemnych na analizowanym terenie szczegółowe określenie jakości występujących tu wód podziemnych jest utrudnione. W celu ogólnego określenia jakości wód podziemnych wykorzystano dane pochodzące z wykonanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu oceny jakości wód podziemnych według jednolitych części wód. W 2010 r. badania jakości wód podziemnych prowadzone były w ramach monitoringu diagnostycznego. W większości punktów pomiarowych tzn. 6 z 11 w JCWPd nr 73, stwierdzono zadowalającą jakość wód podziemnych.

Ze względu na rozmieszczenie obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (m.in. obszar zlewni Olszynki, obszar zlewni Rowu Racockiego) cała JCWPd nr 73 oceniona została jako zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu. Za zanieczyszczone uznaje się wody, w których zawartość azotanów wynosi powyżej 50 mg NO₃/l, oraz wykazujące eutrofizację, którą skutecznie można zwalczać przez zmniejszanie dawek dostarczanego azotu.

Najbliżej analizowanego terenu, jednak poza obszarem gminy Mosina, zlokalizowany jest obszar zlewni Olszynki. Badania Olszynki wykonywano w przekroju Krosno. Wartość średnia roczna azotanów w wodzie była wyższa w stosunku do roku 2009 i wynosiła 31,59 mg NO₃/l. Wody ciekłe zaliczono zatem do niewrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu pochodzenia rolniczego. Wody podziemne badano na ujęciu w miejscowości Borowo. Stężenia azotanów kształtowały się poniżej 1,5 mg NO₃/l. Podsumowując należy

uznać, że w 2010 r. w zlewni Olszynki nie stwierdzono zagrożenia zanieczyszczeniem ani zanieczyszczenia wód powierzchniowych azotanami pochodzenia rolniczego.

Ponadto, według oceny stanu chemicznego i ilościowego jednolitych części wód podziemnych w 2007 r. przeprowadzonej przez PIG, dla JCWPd nr 73 stwierdzono słaby stan chemiczny oraz dobry stan ilościowy.

W 2011 r. na 2,6 km biegu Kanału Mosińskiego w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Mosinie przeprowadzono badania potencjału ekologicznego i stanu chemicznego ww. cieku. Wyniki tych badań przedstawiały się następująco:

- klasa elementów biologicznych – III (potencjał umiarkowany);
- klasa elementów fizykochemicznych – potencjał poniżej dobrego;
- klasa elementów hydromorfologicznych – II;
- klasa elementów chemicznych – stan poniżej dobrego.

6.4. Pola elektromagnetyczne

Na analizowanym obszarze ani w jego najbliższym otoczeniu nie występują żadne znaczące źródła pól elektromagnetycznych.

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH

1. Cele projektu planu miejscowego

Głównym celem sporządzenia planu miejscowego jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, poprzez dostosowanie funkcji, struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i przyrodniczych analizowanego fragmentu gminy Mosina.

Ze względu na położenie obszaru opracowania oraz uwarunkowania przyrodnicze wynikające z sąsiedztwa, głównym celem planu miejscowego jest uregulowanie zasad i warunków zabudowy dla istniejącej oraz potencjalnej zabudowy sportowo-rekreacyjno-turystycznej, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej oraz położenia przy Kanale Mosińskim i jego dopływie – cieku Olszynka.

Tym samym plan miejscowy, jako akt prawa lokalnego, pozwoli na kontrolę oraz ograniczenie rozwoju funkcji, kolidujących z kierunkiem polityki przestrzennej, określonym dla tego terenu w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

gminy Mosina”, które mogłyby być wprowadzone na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, wydanych w oparciu o zasadę tzw. dobrego sąsiedztwa.

2. Ustalenia projektu planu miejscowego

Struktura funkcjonalna wskazana w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku jest dość jednorodna. Przedmiotem ustaleń projektu mpzp są jedynie:

- tereny zabudowy usługowej w zieleni, oznaczone na rysunku symbolami **1U/ZP, 2U/ZP, 3U/ZP, 4U/ZP**;
- tereny zieleni izolacyjnej, oznaczone na rysunku symbolami **1ZI, 2ZI**;
- teren wód powierzchniowych i zieleni, oznaczony na rysunku symbolem **WS/ZP**;
- tereny dróg wewnętrznych, oznaczone na rysunku symbolami **1KDW, 2KDW, 3KDW**.

Jedyną kategorią terenów wskazaną do zabudowy są tereny zabudowy usługowej w zieleni (U/ZP), zajmujące łącznie 24,2 ha tj. 86% powierzchni opracowania. W projekcie planu wyznaczono 4 takie tereny, stanowiące obecnie, w większości, obszary niezabudowane, użytkowane rolniczo. Jedynie na terenie 3U/ZP zlokalizowane są 4 budynki wchodzące w skład zabudowy zagrodowej. W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenów U/ZP ustalono: lokalizację zabudowy usługowej wyłącznie w zakresie hotelarstwa, gastronomii, turystyki i agroturystyki oraz sportu i rekreacji, przy czym maksymalna powierzchnia zabudowy handlowej do 100 m², powierzchnię zabudowy na poziomie do 10% powierzchni działki budowlanej, intensywność zabudowy od 0,01 do 0,30 działki budowlanej, powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 50% działki budowlanej, wysokość budynków nie większą niż 12 m oraz podział na działki o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha.

Uzupełnieniem funkcji usługowej jest istniejący ciek Olszynka, który wraz z częścią występujących wzdłuż niego łąk, w projekcie planu zachowuje swoje przeznaczenie jako teren wód powierzchniowych i zieleni (WS/ZP). Na terenie tym dodatkowo dopuszczono lokalizację budowli wodnych i urządzeń melioracji wodnych, przystani kajakowej, placów gier i zabaw dla dzieci, miejsc biwakowych, parkingów rowerowych, zadaszeń, stołów, ławek i innych urządzeń turystycznych.

Pozostały obszar objęty planem przeznaczony został na komunikację, w postaci dróg wewnętrznych o szerokości 10 m.

Południowo wschodnią granicę planu stanowią dwa tereny zieleni izolacyjnej (ZI) na których zakładany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej jest nie mniejszy niż 90% powierzchni terenu, obowiązuje tam również zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych obiektów tymczasowych i miejsc postojowych

3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami

Stosownie do *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* zapisy projektu planu miejscowego (część tekstowa i graficzna) muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu jego zgodności ze studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu w pełni zachowuje, ustalone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mosina” podstawowe kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów dla analizowanego obszaru.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego

Brak planu miejscowego dla analizowanego terenu może spowodować utrudnienia w odpowiednim określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy, a także wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej.

Realizacja polityki przestrzennej tylko w oparciu o decyzje administracyjne (wynikające z zasady dobrego sąsiedztwa) nie gwarantuje władzom gminy wystarczającej kontroli nad procesami inwestycyjnymi, co z kolei może przyczynić się do jego zagospodarowania w sposób przypadkowy i niekorzystny dla całości terenu, nie uwzględniający zasad ładu przestrzennego, przeznaczenia i charakteru terenów sąsiednich. Taka sytuacja prowadzić może do powstania chaosu przestrzennego obszaru, powstania swoistej mozaiki funkcjonalnej i niekorzystnego przenikania się funkcji ze sobą kolidujących, a w omawianym przypadku również funkcji mających negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze.

Sporządzenie i uchwalenie dla przedmiotowego obszaru planu miejscowego pozwoli na jednoznaczne określenie przeznaczenia poszczególnych terenów, a także ustalenie adekwatnej do uwarunkowań przyrodniczych i sąsiedztwa intensywności zabudowy, zgodnie z polityką przestrzenną przyjętą dla tego obszaru w „Studium...”, determinowaną w znacznym stopniu położeniem w bliskim sąsiedztwie cieków Kanał Mosiński i Olszynka oraz otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Ponadto należy dodać, że zachowanie obecnego sposobu użytkowania analizowanego obszaru tzn. wykorzystanie rolnicze może powodować zagrożenie zanieczyszczeniem środowiska wodnego zlewni Kanału Mosińskiego związkami azotu pochodzenia rolniczego.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Na analizowanym obszarze nie zaobserwowano żadnych problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów rangi międzynarodowej (wspólnotowej), formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu planu dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku, zaliczyć można:

- Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych* (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – realizowany w projekcie

planu poprzez nakaz odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej;

- Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE), nakładającą na Państwa Członkowskie obowiązek utrzymania jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach, realizowany w projekcie planu poprzez ustalenie zastosowanie do wytwarzania energii cieplnej paliw płynnych, gazowych i stałych charakteryzujących się dopuszczalnymi wskaźnikami emisji oraz alternatywne źródła energii.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe: „II Polityka Ekologiczna Państwa” oraz „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”. Oba te dokumenty respektują zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczypospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konieczności zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

II Polityka Ekologiczna Państwa mówi, że wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, ustanowiona w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Podstawowym celem polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, czyli mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych. Wśród metod realizacji polityki ekologicznej państwa priorytet ma stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają powiązać efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi, zwłaszcza w przemyśle i energetyce, transporcie,

rolnictwie, leśnictwie, budownictwie i gospodarce komunalnej, zagospodarowaniu przestrzennym, turystyce, ochronie zdrowia, handlu i działalności obronnej.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń projektu planu dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku, wymienić należy m.in.:

- racjonalizację użytkowania wody, jakość wód, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej: nakaz zaopatrzenia w wodę wyłącznie z sieci wodociągowej, zapis o odprowadzaniu ścieków bytowych i komunalnych tymczasowo do zbiorników bezodpływowych, jednak tylko do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej, nakaz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenach U/ZP, ich wtórne wykorzystanie do celów bytowo-gospodarczych z dopuszczeniem odprowadzania do sieci kanalizacji deszczowej, natomiast z terenów dróg odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, rowów, lub dreno-kolektorów gwarantujących zachowanie prawidłowych stosunków wodnych;
- jakość powietrza, zmiany klimatu, realizowany w projekcie planu poprzez zapis ustalający zastosowanie do wytwarzania energii cieplnej paliw płynnych, gazowych i stałych charakteryzujących się dopuszczalnymi wskaźnikami emisji oraz alternatywne źródła energii jak również poprzez wprowadzenie terenów zieleni izolacyjnej;
- różnorodność biologiczną i krajobrazową, realizowany w projekcie zmiany planu poprzez: wyznaczenie w projekcie planu terenu wód powierzchniowych i zieleni, a także zapis ustalający na terenach U/ZP minimalną powierzchnię biologicznie czynną działek budowlanych nie mniejszą niż 50% wraz z nakazem zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia.

Kolejny dokument krajowy stanowi „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, będąca załącznikiem do uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie przyjęcia „Polityki...”. Sporządzona została przez Ministerstwo Środowiska, zgodnie z wymogiem ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*.

Wśród działań systemowych dokument wymienia aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym i w jego ramach cel dotyczący podnoszenia roli planowania przestrzennego, które powinno być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

Wskazuje się na konieczność wdrażania wytycznych dotyczących uwzględnienia w planach wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000, uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, określenie zasad ustalania progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska, uwzględniania w planach wyników monitoringu środowiska.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny

Realizacja ustaleń planu nie powinna wpłynąć na zmianę warunków klimatu lokalnego. Wprowadzenie nowej zabudowy kubaturowej może przyczynić się wprawdzie do pewnych zmian w kształtowaniu się warunków termiczno-wilgotnościowych analizowanego terenu. Przejawem tych przemian może być zwiększenie deficytu wilgoci i tlenu w powietrzu, a także, poprzez wprowadzenie nowych barier w postaci 12 metrowych budynków, pogorszenie warunków nawietrzania i przewietrzania omawianego obszaru. Jednak warunki termiczno-wilgotnościowe powinny zostać wyrównane przez występujący w bliskim sąsiedztwie bardzo duży kompleks leśny w postaci Wielkopolskiego Parku Narodowego oraz pozostawienie korytarzy nawietrzających omawiany obszar tzn. dolinki Kanału Mosińskiego i 50-metrowego pasa wyłączzonego spod zabudowy wzdłuż ciekłu Olszynka.

Realizacja projektowanych budynków usługowych, których maksymalną ilość trudno jest określić na podstawie projektu planu, może mieć wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego. Na etapie budowy źródłem zanieczyszczeń mogą być silniki urządzeń budowlanych, sprzętów oraz samochodów transportowych spalających głównie olej napędowy, a także prace spawalnicze. Ponadto emisja zanieczyszczeń będzie również spowodowana samym procesem budowlanym i związanymi z nim składowiskami piasku, wapna, czy cementu. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na czasowe zabezpieczenia takich miejsc i systematyczne ich sprzątanie. Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze ani w jego otoczeniu.

Nowymi punktowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza będą instalacje grzewcze zlokalizowane w obrębie powstającej zabudowy. W celu zminimalizowania ilości zanieczyszczeń atmosfery wytwarzanych przez ww. budynki podczas procesu grzewczego, projekt planu nakazuje zastosowanie do wytwarzania energii cieplnej paliw płynnych, gazowych i stałych charakteryzujących się niskimi wskaźnikami emisji oraz alternatywne źródła energii. Zapisy te uwzględniają wytyczne zawarte w dokumentach odnoszących się do zagadnień związanych z ochroną powietrza np. „Polityką ekologiczną państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”.

Dodatkowo na ograniczenie negatywnych skutków zagospodarowania analizowanego terenu na klimat lokalny i jakość powietrza atmosferycznego wpłyną niewątpliwie zapisy planu nakazujące zachowanie co najmniej 50% powierzchni biologicznie czynnej na każdej działce budowlanej oraz zagospodarowanie zielenią wszystkich fragmentów terenów wolnych od utwardzenia, co oznacza, że blisko 12 ha stanowić będzie teren zieleni.

2. Emitowanie hałasu

Przepisy art. 114 ust. 1 *Ustawy Prawo ochrony środowiska* nakazują, aby przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazać tereny, które należą do poszczególnych rodzajów terenów (wskazanych w art. 113 ust. 2 ww. ustawy), dla których ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w Rozporządzeniu⁶. Ze względu na precyzyjnie określone branże usługowe, które mogą być realizowane na terenach U/ZP, należy stwierdzić, że w projekcie planu nie dopuszczono żadnych kategorii terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

Ustalono natomiast zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy zagrodowej dla istniejącego tego rodzaju zabudowy na terenie 3U/ZP.

Komfort akustyczny na obszarze opracowania ulegnie pogorszeniu na pewno w fazie realizacji zabudowy oraz dróg dojazdowych i związany będzie z pracami budowlanymi oraz ruchem samochodowym. Hałas będzie miał zatem charakter okresowy i przekroczenia dopuszczalnych norm z nim związane ustaną wraz z zakończeniem prac. Należy tu również zaznaczyć, że prace budowlane prowadzone będą wyłącznie w porze dziennej, a emitowany hałas będzie przejściowy.

⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2012 r., poz. 1109),

Na obszarze opracowania nie przewiduje się realizacji obiektów, które mogłyby w znaczący sposób wpłynąć na pogorszenie klimatu akustycznego, gdyż projekt planu dopuszcza wyłącznie usługi w zakresie hotelarstwa, gastronomii, turystyki i agroturystyki oraz sportu i rekreacji. Jeśli nawet na terenach U/ZP powstałyby obiekty emitujące hałas to nie będą one wpływać na odczuwanie dyskomfortu akustycznego przez sąsiednie tereny, ponieważ jedyny zabudowany obszar, dla którego ustalone są dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w ww. Rozporządzeniu, zlokalizowany jest około 70 m na północny zachód od nieprzekraczalnej linii zabudowy wyznaczonej na terenie 3U/ZP. Jest to terenem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Na analizowanym terenie ani w jego najbliższym otoczeniu nie występują ani nie są planowane żadne ciągi komunikacyjne, które mogłyby znacząco wpłynąć na pogorszenie klimatu akustycznego. Projektowane są jedynie drogi wewnętrzne obsługujące tereny U/ZP. Będą to jednak wyłącznie drogi stanowiące dojazd do nowych działek budowlanych.

Należy również zauważyć, że realizacja ustaleń planu miejscowego doprowadzi do likwidacji sezonowego źródła hałasu, którym są obecnie maszyny rolnicze pracujące na terenach użytkowanych rolniczo.

Uważa się, że przyjęte rozwiązania w pełni zabezpieczą zarówno analizowany teren, jak i jego otoczenie przed potencjalnym ponadnormatywnym hałasem związanym z funkcjonowaniem przyszłej zabudowy na terenach U/ZP.

3. Oddziaływanie na krajobraz

Projektowane w planie zainwestowanie wpłynie zdecydowanie na zmianę fizjonomii przedmiotowego obszaru. Krajobraz z otwartego – rolniczego stanie się tu zamkniętym, przekształconym antropogenicznie. Na większości terenu zajętego obecnie przez pola uprawne wprowadzona zostanie zabudowa usługowa o wysokości do 12 m.

W celu prawidłowego kształtowania ładu przestrzennego terenów przeznaczonych do zabudowy usługowej, projekt planu wprowadza następujące zakazy: lokalizacji, budowania i rozbudowywania obiektów budowlanych i urządzeń, które wpływają negatywnie na ład przestrzenny, w tym: reklam wolno stojących, tymczasowych obiektów budowlanych, ogrodzeń pełnych z elementów prefabrykowanych, oświetlania obiektów w sposób powodujący oślepianie uczestników ruchu. Ponadto dla elewacji budynków ustalono jednolity kolor pastelowy z palety białej, żółtej lub brązowej, a dla dachów stromych nakaz krycia dachówką ceramiczną lub materiałem dachówko podobnym w kolorze z palety czerwonej, brązowej lub szarej.

Szczególnie pozytywny wpływ na krajobraz będzie miało na pewno zachowanie ciekłu Olszynka oraz pozostawienie pasów po 25 m od linii rozgraniczającej teren WS/ZP wolnych od zabudowy. W przestrzeni tej ustalono ponadto lokalizację dwóch szpalerów drzew, co dodatkowo wzbogaci krajobraz analizowanego obszaru. Pozytywny wpływ będą miały również tereny zieleni izolacyjnej.

4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę

W kontekście oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, gdyż wpływają na zmiany pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a ponadto należą do zmian trwałych i długoterminowych.

Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania terenów położonych w granicy planu, realizowane w oparciu o omawiany projekt planu, będą miały wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża. Największe zmiany powierzchni ziemi dotyczyć będą terenów U/ZP. Tereny te obejmują powierzchnie, w większości, zajęte przez pola uprawne i łąki. W celu przekształcenia ich w tereny obiektów usługowych lub sportowo-rekreacyjnych, konieczne będzie podjęcie działań mających na celu poprawę parametrów powierzchni i podłoża. Miejsca przeznaczone pod budynki muszą zostać pozbawione naturalnych obniżeń i wyniesień. W profilu glebowym, w wyniku podjęcia inwestycji budowlanych, zostaną umieszczone materiały budowlane oraz elementy konstrukcji budowlanych, które w sposób istotny mogą wpłynąć na zmianę naturalnych właściwości gleby. Zasięg bezpośredniego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi obejmować będzie zatem powierzchnie przeznaczone bezpośrednio pod lokalizację budynków, jak również tereny do nich przylegające.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że projekt planu radykalnie ogranicza powierzchnię zabudowy, czyli dopuszczalną powierzchnię wszystkich budynków zlokalizowanych na działce, mierzoną po obrysie ścian zewnętrznych do nie więcej niż 10% powierzchni działki budowlanej. Jednocześnie ustalono relatywnie duży, jak dla zabudowy usługowej, udział powierzchni biologicznie czynnej tzn. 50% powierzchni działki budowlanej.

Wykopy związane z fundamentowaniem budynków powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować. Projekt planu nakazuje wykorzystanie nadmiaru mas ziemnych pozyskanych podczas prac budowlanych w obrębie terenu lub usuwania ich zgodnie z przepisami o odpadach.

Negatywne skutki będzie za sobą niosła również realizacja nowych dróg wewnętrznych, umożliwiających obsługę nowo powstających terenów usługowych. Ich budowa będzie wymagała najprawdopodobniej użycia ciężkiego sprzętu budowlanego, umożliwiającego utwardzenie powierzchni oraz zastosowania materiałów budowlanych znacząco zmieniających właściwości podłoża. Wykonanie tych inwestycji może spowodować powiększenie arealu trwale uszczelnionej powierzchni, zmiany w jej naturalnym ukształtowaniu oraz trwałą utratę właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych.

Biorąc pod uwagę potrzebę pełnego uzbrojenia obszaru opracowania, należy stwierdzić, że naruszenie powierzchni ziemi i zmiana właściwości podłoża nastąpi także na skutek prowadzenia robót w zakresie sieci infrastruktury technicznej. W związku z prowadzeniem prac może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, przemieszczenia elementów infrastruktury itd. Trwale oddziaływanie na warunki gruntowe będzie niosło za sobą natomiast umieszczenie pod powierzchnią terenu elementów wchodzących w skład sieci infrastruktury technicznej. Odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w gruncie materiałów wpływających na jego właściwości. Zjawisko to nie będzie jednak odgrywało znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni oraz zmianie warunków gruntowych, głównie ze względu na niewielką skalę działania.

W zależności od stopnia deformacji powierzchni ziemi, przekształceniom ulegną także gleby. Działania mechaniczne powodują zmianę ułożenia warstw podłoża, zmianę składu chemicznego gruntów oraz ich właściwości fizycznych. W wyniku tego powstają nowe grunty, składające się z przemieszanych składników mineralnych rodzimych i sztucznych, zaliczane do gruntów nasypowych.

Realizacja ustaleń planu prowadzi do znacznego wzrostu ilości odpadów, wytwarzanych na terenach przeznaczonych w planie do zabudowy usługowej. Odpady powstające na obszarze planu związane będą zarówno z etapem realizacyjnym (odpady budowlane), jak również przede wszystkim z funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych (odpady komunalne). W celu uniknięcia zanieczyszczenia gleby, poprzez nieodpowiednią gospodarkę odpadami, zapisy planu ustalają gromadzenie i segregację odpadów w miejscach ich powstawania oraz zagospodarowanie ich zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz przepisami o odpadach.

5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Przez obszar opracowania przepływa ujściowy fragment (ok. 400 m) kanału Olszynka. W projekcie planu ciek ten został objęty ochroną poprzez wyodrębnienie go jako osobnego terenu wód powierzchniowych i zieleni (WS/ZP), na którym ustala się zachowanie istniejącego Kanału Olszynka oraz dopuszcza się lokalizację zieleni izolacyjnej.

Na zmianę warunków wodnych wpłynąć może realizacja nowej zabudowy usługowej na terenach U/ZP oraz prowadzenie robót w zakresie sieci infrastruktury technicznej i drogowej. Działania te skutkować będą między innymi trwałym uszczelnieniem terenów przeznaczonych bezpośrednio pod zabudowę i ograniczeniem powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych i roztopowych. Jednak jak już wspomniano powyżej w projekcie planu ograniczono dopuszczalną powierzchnię zabudowy do 10% powierzchni działki. Pośrednio działania te mogą potencjalnie wpłynąć również na zanieczyszczenie wód podziemnych substancjami wprowadzanymi do gruntu. Lokalne i czasowe negatywne oddziaływania wystąpią, głównie na skutek prowadzenia różnego rodzaju wykopów i prac przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodującego nadmierne zagęszczenie oraz przemieszczenie poszczególnych warstw gruntu, które z kolei prowadzić może do zmian w naturalnym procesie infiltracji wód opadowych i roztopowych.

Sposób zagospodarowania powierzchni omawianego obszaru może mieć wpływ na kształtowanie jakości wód podziemnych, również w kontekście położenia w obszarze ochronnym głównego zbiornika wód podziemnych. Należy jednak podkreślić, że utwory wodonośne występują tu dość głęboko między 25-30 m ppt, zatem niebezpieczeństwo zanieczyszczenia tych wód jest znikome.

Wraz z realizacją projektowanej zabudowy usługowej powstaną nowe źródła ścieków komunalnych. W związku z powyższym projekt planu zakłada odprowadzanie tych ścieków docelowo do sieci kanalizacji sanitarnej, dopuszcza jednak, do czasu realizacji kanalizacji, ich odprowadzanie tymczasowo do zbiorników bezodpływowych. W przypadku nieszczelności takich zbiorników może dojść do zanieczyszczenia pierwszego poziomu wód gruntowych oraz gleb.

Kolejną grupę ścieków stanowią wody opadowe i roztopowe. W projekcie planu dla terenów U/ZP ustalono zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie i ich wtórne wykorzystanie do celów bytowo-gospodarczych, z dopuszczeniem odprowadzania do sieci kanalizacji deszczowej. Natomiast dla terenów dróg wewnętrznych odprowadzanie ich do

sieci kanalizacji deszczowej, rowów lub dreno-kolektorów, gwarantujących zachowanie prawidłowych stosunków wodnych. Ponadto na terenach U/ZP dopuszczono lokalizację stawów i oczek wodnych, które pełnić będą funkcję zbiorników retencyjnych na wody opadowe i roztopowe. Powyższe zasady uważa się za prawidłowe rozwiązanie z punktu widzenia racjonalnego gospodarowania zasobami wodnym. Zatrzymanie części wód opadowych ograniczy degradację środowiska, spowodowaną uszczelnieniem terenu, spowoduje podniesienie zwierciadła wód gruntowych i lepsze zasilanie istniejących w sąsiedztwie Kanału Mosińskiego i ciekłu Olszynka przez te wody.

Dodatkowo projekt planu dopuszcza zastosowania nawierzchni przepuszczalnych dla odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z parkingów i placów dla pojazdów samochodowych, jednak wyłącznie pod warunkiem stosowania urządzeń podczyszczających.

Zgodnie z ustaleniami projektu planu zaopatrzenie w wodę odbywać się będzie wyłącznie z sieci wodociągowej. W ten sposób wyeliminowano budowę i korzystanie z indywidualnych ujęć wody w postaci studni, co niewątpliwie ograniczy możliwość przenikania zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego.

Ponadto w zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy projektu planu w zakresie parametrów zabudowy, zwłaszcza zachowania znacznych 50% minimalnych powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów U/ZP. Dodatkowo zgodnie z projektem planu wszystkie nieutwardzone fragmenty terenów stanowiąc mają powierzchnie biologicznie czynne. Podjęte działania mają na celu ograniczenie uszczelnienia gruntu oraz zachowanie możliwie największych powierzchni zielonych, umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz zapobieganie odpływowi wód z terenu opracowania.

Należy stwierdzić, iż ww. rozwiązania w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami komunalnymi, jak i wodami odpadowymi lub roztopowymi, dopiero po realizacji kanalizacji sanitarnej lub w przypadku kontroli szczelności szamb i regularnego wywozu z nich nieczystości ciekłych.

6. Oddziaływanie na szatę roślinną, faunę i różnorodność biologiczną

Realizacja ustaleń planu wpłynie na trwałe przekształcenie i zniszczenie istniejącej szaty roślinnej, reprezentowanej przez siedliska segetalne związane z polami uprawnymi oraz zbiorowiska łąkowe, zwłaszcza na terenach przeznaczonych na zabudowę usługową (U/ZP) oraz na drogi wewnętrzne (KDW). Zmiana istniejącego przeznaczenia i sposobu zagospodarowania ww. terenów objętych opracowaniem spowoduje przekształcenie powierzchni porośniętych roślinami o ograniczonym składzie gatunkowym i określonym okresie

wegetacji, w mniejsze powierzchnie porośnięte bardziej trwałymi gatunkami roślin np. drzewami, towarzyszące budynkom i obiektom usługowym. W tym celu projekt planu nakazuje zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni nieutwardzonych. W kontekście różnorodności biologicznej istotne będzie jednak to, jaka roślinność zostanie wprowadzona na dany teren. Ważne jest, aby charakteryzowała się odpowiednim doбором i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń.

Na terenach usługowych, w celu zniwelowania negatywnego wpływu powierzchni zabudowanych, projekt planu określa maksymalny procent zabudowy na 10% działki budowlanej oraz minimalny procent zachowania powierzchni biologicznie czynnych na aż 50% działki budowlanej, co w przypadku zabudowy usługowej należy uznać za relatywnie duży udział powierzchni niezapieczonej. W ten sposób zachowane zostaną powierzchnie o podłożu zbliżonym do naturalnego, umożliwiające wprowadzanie nowej roślinności.

W wyniku ubytku terenów wolnych od zabudowy, zlikwidowane zostaną potencjalne siedliska drobnych ssaków polnych oraz potencjalne miejsca gniazdowania ptaków. Zakłada się, że zwierzęta te przeniosą się na okoliczne pola lub łąki. Ponadto przekształcenia monotonicznych roślinie terenów upraw rolnych w tereny zieleni towarzyszącej zabudowie być może polepszy warunki dla bytowania zwierząt. W odniesieniu do terenów rolnych, które poddawane były regularnym zabiegom agrotechnicznym, ilość i różnorodność zwierząt, każdorazowo zmieniała się, dostosowując do aktualnych upraw. W efekcie realizacji planu, różnorodność wprowadzonych zazwyczaj wieloletnich nasadzeń drzew, krzewów i bylin, może przyczynić się do ustabilizowania składu gatunkowego zwierząt.

Czasowy oraz ograniczony przestrzennie, niekorzystny wpływ na organizmy żywe, w tym na zwierzęta, wystąpi na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, wymagających prowadzenia prac budowlanych z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu. Działania te wiązać się będą z generowaniem hałasu (silniki pracujących maszyn) oraz zniszczeniem pokrywy roślinnej w obrębie części terenu (tymczasowe drogi dojazdowe, miejsca składowania materiałów budowlanych), co skutkować będzie wycofywaniem się z tych terenów poszczególnych gatunków zwierząt.

Uznaje się, że ustalenia projektu planu są korzystne w odniesieniu do większości siedlisk związanych z obecnością kanału Olszynka. W celu ochrony flory i fauny występującej wzdłuż ciek, w centralnej części opracowania, projekt planu ustala odrębne przeznaczenie tego obszaru jako terenu wód powierzchniowych i zieleni. Ustalono tu zachowanie kanału oraz dopuszczenie zieleni izolacyjnej, mogącej stanowić, w razie konieczności, ochronę ciek przed potencjalną presją terenów usługowych. Ponadto

nieprzekraczalne linie zabudowy na terenach usługowych (U/ZP) zostały wyznaczone w odległości 25 m od granic terenu WS/ZP, co spowoduje, w przypadku nieogrodzenia tego obszaru, wytworzenie lokalnego korytarza ekologicznego o szerokości około 75 m, umożliwiającego bytowanie oraz migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Dodatkowo w obszarze, o którym mowa nakazano lokalizację dwóch szpalerów drzew, co niewątpliwie wpłynie na zwiększenie różnorodności biologicznej. Pozostawiono również pas zieleni izolacyjnej gdzie zakazano lokalizacji budynków kubaturowych, obiektów tymczasowych oraz miejsc parkingowych.

Pozytywne dla rozwoju bioróżnorodności może okazać się również zapis dopuszczający lokalizację stawów i oczek wodnych na terenach U/ZP.

Podsumowując, stwierdza się, że ustalenia planu w istotny sposób wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez roślinność. Zniszczeniu ulegną jednak w większości zbiorowiska synantropijne (segetalne), mające niewielką wartość przyrodniczą. Plan chronić będzie natomiast, zdecydowanie cenniejsze pod względem bioróżnorodności tereny wzdłuż cieku Olszynka.

7. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na ich integralność

Należy stwierdzić, że ze względu na znaczne oddalenie (ponad 500 m) zarówno obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” (PLB300017), jak i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000) „Ostoja Wielkopolska” (PLH300010), inwestycje związane z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku nie spowodują powstania czynników wpływających negatywnie na ich cele i przedmiot ochrony.

Wraz z realizacją ustaleń planu stopniowo przestaną natomiast istnieć przestrzenie zajęte obecnie przez pola uprawne, stanowiące potencjalne żerowiska dla ptaków żyjących w sąsiadujących kompleksach leśnych. Doprowadzi to z pewnością do zmiany miejsca żerowania ptaków. Trzeba tu jednak podkreślić, że w otoczeniu obszaru Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” występują jeszcze setki hektarów gruntów uprawianych rolniczo, zatem pomniejsze ich o około 24 ha nie wpłynie znacząco na cel ochrony tego obszaru.

Biorąc po uwagę położenie analizowanego terenu poza granicami obu ww. obszarów Natura 2000, stwierdza się, iż realizacja ustalonych w planie inwestycji nie będzie również w żaden sposób oddziaływać na integralność tychże obszarów.

8. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

W analizowanym projekcie planu nie dopuszcza się lokalizacji jakichkolwiek nowych znaczących źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Projekt planu nie odnosi się do możliwości lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Dopuszczenia i ograniczenia w tym zakresie uregulowane zostały w *Ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej*⁷, która jest aktem nadrzędnym w stosunku do planu miejscowego.

9. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe

Obszar opracowania położony jest w całości poza terenami górnictwami, a także terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych. Nie przewiduje się zatem, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego planem zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem.

Realizacja ustaleń planu na terenach przeznaczonych do zabudowy usługowej, obecnie w zdecydowanej większości niezainwestowanych, oraz budowa nowych dróg wewnętrznych skutkować będzie natomiast zwiększeniem ilości dóbr materialnych na obszarze opracowania.

Ze względu na brak występowania w granicach planu jakichkolwiek dóbr kultury (poza stanowiskami archeologicznymi), stanowiących dziedzictwo kulturowe, zapisy analizowanego dokumentu nie odnoszą się do tego zagadnienia.

10. Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu w sposób odpowiedni reguluje kwestie związane z: ochroną i kształtowaniem jakości powietrza atmosferycznego, gospodarką wodno-ściekową (w przypadku docelowej realizacji sieci kanalizacji sanitarnej), czy kształtowaniem zieleni. Wprowadzając poszczególne ustalenia (opisane we wcześniejszych rozdziałach niniejszej prognozy), ogranicza się negatywny wpływ na jakość życia i zdrowie mieszkańców terenów sąsiadujących z obszarem opracowania, jaki mógłby się pojawić na skutek wprowadzenia nowego sposobu zagospodarowania na terenach objętych opracowaniem.

Główną przyczyną występowania okresowego dyskomfortu dla mieszkańców analizowanego obszaru będą prace budowlane, związane z realizacją nowych obiektów budowlanych. Na skutek tych prac należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której

⁷ Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej (Dz.U. Nr 106, poz. 675 z 2010 r.)

źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia, a także zwiększonej emisji gazowych i pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Należy jednak przypuszczać, że prace te będą prowadzone etapowo, przede wszystkim w porze dziennej i nie będą stanowić uciążliwości w godzinach nocnych. Zatem ze względu na charakter wspomnianego oddziaływania (krótkotrwałe i chwilowe), nie przewiduje się jego istotnego wpływu na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Ponadto zasięg oddziaływania prowadzonych inwestycji budowlanych powinien zamykać się w granicy danej działki.

Reasumując, nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze zmianami dotychczasowego sposobu przeznaczenia i zagospodarowania terenów, jakie zostały zaproponowane w projekcie planu miejscowego.

11. Oddziaływanie transgraniczne

Planowane przedsięwzięcia mają charakter lokalny i nie będą emitować zanieczyszczeń mogących przemieszczać się na dalekie odległości. Ponadto, z uwagi na położenie gminy Mosina, realizacja zapisów analizowanego projektu planu miejscowego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęcie proponowanych w analizowanym projekcie planu rozwiązań wywoła duże zmiany w środowisku. Zapisy projektu są jednak na tyle precyzyjne, że w przypadku realizacji ustaleń tego dokumentu powinny zapewnić optymalną ochronę środowiska przyrodniczego zarówno w granicach obszaru objętego projektem planu, jak i w jego otoczeniu. Nie przewiduje się zatem, aby rezultaty realizacji planu w sposób szczególny negatywnie wpłynęły na środowisko. W związku z powyższym uważa się za bezzasadne wskazywanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Uważa się, że rozwiązaniem alternatywnym do przeanalizowania w projekcie planu miejscowego jest wprowadzenie zakazu grodzienia obszaru między nieprzekraczalną linią zabudowy na terenach 2-4U/ZP a linią rozgraniczającą teren WS/ZP. Takie rozwiązanie byłoby podstawą do powstania szerszego lokalnego korytarza ekologicznego.

VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Głównym skutkiem realizacji ustaleń planu miejscowego będą konkretne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym omawianego obszaru, zwłaszcza w zakresie lokalizacji nowej zabudowy usługowej oraz infrastruktury technicznej. Analiza skutków realizacji postanowień planu wykonana będzie m.in. w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Mosina, przeprowadzanej na podstawie ustawy z dnia 23 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*⁸. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy burmistrz ma obowiązek co najmniej raz w czasie kadencji przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy w celu oceny aktualności planów miejscowych oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Analiza dotyczy również kontroli realizacji ustaleń planów miejscowych w zakresie ochrony i kształtowania środowiska.

W kontekście ustaleń omawianego w prognozie projektu planu, szczególnie istotne będzie prowadzenie monitoringu w zakresie jakości wód oraz powietrza atmosferycznego.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, starosta powiatu, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, przyrody oraz promieniowania jonizującego w zakresie określonym w ustawie z dnia z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*⁹ oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*¹⁰. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji w tym przypadku planu miejscowego. Obowiązek jej opracowania wynika

⁸ Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zmianami

⁹ zgodnie z art. 88, art. 109 ust.1, art. 117 ust. 1 ustawy *Prawo ochrony środowiska*

bezpośrednio z zapisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku. Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej w Mosinie, zawierający ustalenia realizacyjne planu oraz rysunek projektu planu w skali 1: 1000.

W pierwszej części prognozy scharakteryzowano środowisko przyrodnicze w podziale na poszczególne komponenty oraz ich wzajemne powiązania, w tym: warunki geologiczno-gruntowe, rzeźbę terenu, warunki glebowe, warunki wodne, florę, faunę, klimat lokalny i wartości kulturowe. Określono także istniejący stan środowiska pod względem ochrony jakości powietrza, wód, klimatu akustycznego oraz pól elektromagnetycznych. Najważniejszym wnioskiem z tej części opracowania jest fakt położenia terenu objętego planem poza granicami jakichkolwiek form ochrony przyrody, około 530-670 m od dwóch obszarów Natura 2000 oraz od otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku pozwoli na sformułowanie dla tego obszaru szczegółowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, umożliwiających przede wszystkim rozwój zabudowy usługowej – turystycznej i sportowo-rekreacyjnej oraz rozbudowę układu komunikacyjnego obsługującego nowe tereny inwestycyjne. W powyższy sposób wyznaczony zostanie jednorodny kierunek rozwoju przestrzennego tego fragmentu gminy.

W drugiej części szczegółowo omówiono zapisy projektu planu i wskazano na powiązania ich z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mosina”. Stwierdzono, że projekt planu jest zgodny z ustaleniami studium.

W trzeciej części stwierdzono, że na analizowanym obszarze nie zaobserwowano istotnych problemów ochrony środowiska z punktu widzenia opisywanego projektu planu miejscowego.

¹⁰ Dz. U. z 2005 r. Nr 239 poz. 2019 ze zmianami

W kolejnej, głównej części opracowania, omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Podsumowując tę część należy stwierdzić, co następuje:

- Realizacja ustaleń planu nie wpłynie w znaczący sposób na zmianę warunków klimatu lokalnego i jakość powietrza atmosferycznego. Pozytywnie na stan higieny atmosfery może wpłynąć zachowanie znacznych powierzchni biologicznie czynnych (50% powierzchni działki) na terenach wskazanych do zabudowy.
- Ustalenia planu optymalnie zabezpieczą zarówno analizowany teren, jak i jego otoczenie przed potencjalnym ponadnormatywnym hałasem związanym z funkcjonowaniem przyszłej zabudowy na nowych terenach usługowych.
- Realizacja ustaleń planu miejscowego doprowadzi do zmiany krajobrazu na większości analizowanego obszaru z otwartego (pól uprawnych i łąk) w zamknięty (zurbanizowany).
- Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania na terenach przeznaczonych do zabudowy i pod drogi, będą miały znaczący wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża.
- Rozwiązania planu miejscowego w zakresie odprowadzania ścieków optymalnie zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami komunalnymi, jak również wodami opadowymi i roztopowymi, dopiero po realizacji kanalizacji sanitarnej lub w przypadku kontroli szczelności szamb i regularnego wywozu z nich nieczystości ciekłych.
- Ustalenia planu w istotny sposób wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez roślinność. Zniszczeniu ulegną jednak w większości zbiorowiska segetalne, mające niewielką wartość przyrodniczą oraz częściowo łąki. Plan chronić będzie natomiast, zdecydowanie cenniejsze pod względem bioróżnorodności zbiorowiska roślinne i siedliska przyrodnicze występujące wzdłuż cieku Olszynka.
- Ustalenia projektu planu nie wpłyną negatywnie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” i „Ostoja Wielkopolska” oraz na ich integralność.
- Nie przewiduje się, aby ustalenia zawarte w projekcie analizowanego planu miejscowego oddziaływały negatywnie na ludzi, dobra materialne oraz zabytki zlokalizowane w rejonie opracowania.

W piątej części prognozy odniesiono się do rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji planu, w tym rozwiązań alternatywnych. Stwierdzono tu, że w projekcie planu ustalono optymalne rozwiązania zapobiegające i ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz dokonano właściwego wyboru rozważanych rozwiązań alternatywnych. Jedynym elementem wartym przeanalizowania jest wprowadzenie zakazu lokalizacji ogrodzeń między linia zabudowy na terenach usługowych a terenem WS/ZP.

W ostatniej, szóstej części przedstawiono propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Ustalono, że szczególnie istotne będzie prowadzenie monitoringu w zakresie jakości wód oraz powietrza atmosferycznego.

Sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy usługowej w zieleni w Krosinku pozwoli na sformułowanie dla tego obszaru szczegółowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, umożliwiających rozwój zabudowy usługowej turystycznej i sportowo-rekreacyjnej.